

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 14.06.2002
KOM(2002) 315 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**Europa-Kommissionens foreløbige rapport om den indledende praktiske gennemførelse
af anden fase af Leonardo da Vinci-programmet (2000-2006)**

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

Europa-Kommissionens foreløbige rapport om den indledende praktiske gennemførelse af anden fase af Leonardo da Vinci-programmet (2000-2006)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Fra Leonardo I til Leonardo II	3
2.	De politiske rammer	3
2.1.	Overordnet strategi	3
2.2.	Komplementaritet mellem politikkerne	5
3.	Forvaltningsorganisation og procedurer	6
3.1.	Forvaltningsorganisation	6
3.2.	Programforvaltningens effektivitet	7
4.	Aktiviteter i 2000 og 2001	10
4.1.	Procedure A: Mobilitetsprojekter	10
4.2.	Procedure B: Pilotprojekter, sprogkunderskaber, tværnationale netværk	11
4.3.	Procedure C: Referencemateriale, temaaktioner, fælles aktioner	13
4.4.	Euroguidance-netværket	15
4.5.	Projektdeltagelse og -fokusering	15
4.5.1.	Inddragelse af virksomheder, navnlig SMV'er	15
4.5.2.	Lige muligheder for mænd og kvinder	16
4.5.3.	Deltagelse af kandidatlandene	17
5.	Opfølgning af projekter	18
5.1.	Overvågning af igangværende projekter	18
5.2.	Udbredelse af resultaterne fra Leonardo da Vinci-projekter	19
5.3.	Valorisering af resultaterne fra Leonardo da Vinci-projekter	19
6.	Konklusion og yderligere foranstaltninger	20

BILAG

Indledning

Leonardo da Vinci er Fællesskabets handlingsprogram til gennemførelse af en erhvervsuddannelsespolitik på europæisk plan. Programmet, som sigter mod at øge kvaliteten, skabe innovation og fremme den europæiske dimension i erhvervsuddannelsessystemer og -praksis, er et nøgleinstrument til gennemførelse af livslang læring på europæisk plan.

På grund af programmets store omfang besluttede alle programaktører at gennemgå gennemførelsesplanerne på et tidligt tidspunkt. Derfor anmoder Rådet i artikel 13.5 i dets afgørelse fra 1999 Kommissionen om at forelægge Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "en første foreløbig rapport om den indledende praktiske gennemførelse af programmet senest den 30. juni 2002". Denne rapport udfører dette mandat.

Den her anvendte metode består af en analyse af programaktørernes aktiviteter i løbet af programmets to første år. Denne **aktivitetsrapport** er ikke tænkt som en evaluering af programmets effektivitet og effekt, da det endnu ikke har været iværksat længe nok. Den tjener snarere som **grundlag for de kommende evalueringer** af programmet. Rapporten trækker på kilder hos Kommissionen og materiale fra nogle af de deltagende lande.

1. FRA LEONARDO I TIL LEONARDO II

Anden fase af Leonardo da Vinci bygger på erfaringerne fra den første fase fra 1995 til 1999. Iværksættelsen af programmets anden fase gav lejlighed til at **udbedre mange af de hidtidige strukturproblemer**:

- Antallet af mål for programmet er blevet nedbragt fra 19 til 3.
- Antallet af foranstaltninger under programmet er mindsket fra 23 til 5.
- To af de fem foranstaltninger er blevet prioriteret særligt højt, nemlig mobilitetsforanstaltninger (39% af budgettet) og pilotprojekter (36% af det samlede budget).
- Det samlede budget er øget fra 620 mio. EUR for 1995-1999 til 1 150 mio. EUR for 2000-2006.
- Under programmet finansierer man nu færre projekter med større potentiel virkning.
- Indkaldelserne af forslag gælder nu for flere år (i stedet for ét år), hvorved de bliver mere pålidelige og forudsigelige for potentielle brugere.
- Der er indført en ansøgningsprocedure i to trin med foreløbige forslag efterfulgt af fuldt udbyggede forslag for at gøre processen mere brugervenlig og gennemskuelig.

2. DE POLITISKE RAMMER

2.1. Overordnet strategi

Leonardo da Vinci-programmet fremmer samarbejde inden for uddannelse og erhvervsuddannelse med henblik på at stimulere livslang læring. Programmets overordnede

sigte og opbygning er baseret på **artikel 150 i traktaten**, det vigtigste retsgrundlag for den afgørelse, i kraft af hvilken programmets anden fase blev iværksat. Denne artikel giver Det Europæiske Fællesskab mandat til at gennemføre en europæisk uddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.

Leonardo da Vinci-programmet har således tre hovedmål:

1. at forbedre færdighederne og kompetencerne hos de personer, navnlig unge, som er under erhvervsmæssig grunduddannelse;
2. at forbedre kvaliteten af og lette adgangen til erhvervsmæssig efter- og videreuddannelse samt
3. at fremme og styrke erhvervsuddannelsens bidrag til innovationsprocessen.

For at **gøre disse mål mere operationelle**, hvad angår indsendelse af forslag, har Kommissionen med hjælp fra programudvalget opstillet seks prioriteter for den første indkaldelse af forslag:

- **Prioritet 1 - Beskæftigelsesegnethed**
- **Prioritet 2 - Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder**
- **Prioritet 3 - Social integration af ugunstigt stillede personer på arbejdsmarkedet**
- **Prioritet 4 - Tilpasningsevne og iværksætterånd**
- **Prioritet 5 - Informations- og kommunikationsteknologier (IKT)**
- **Prioritet 6 - Gennemskuelige kvalifikationer.**

I modsætning til programmets første fase refererer man under anden fase til **livslang læring** som et tværgående mål. Programmet sigter mod personer under erhvervsuddannelse i **alle aldre** og **alle erhvervskategorier**. Det bidrager til at bygge bro mellem uddannelsespolitikken og beslægtede politiske områder, f.eks. i form af fælles aktioner med programmer vedrørende uddannelse og unge.

Ved **Det Europæiske Råds møde i Lissabon i marts 2000** understregede stats- og regeringslederne den store rolle, som livslang læring spiller med hensyn til at gøre Europa til det mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede samfund i verden. På baggrund af en høring med deltagelse af 12 000 eksperter og borgere fra hele Europa vedtog Kommissionen i november 2001 meddelelsen "Realiseringen af et europæisk område for livslang læring" (KOM(2001)678 endelig udg.). I meddelelsen opstiller man seks prioriterede indsatsområder, som skal gennemføres på alle planer. Desuden fastlægger man de politiske rammer for udvikling af uddannelse i Europa, ligesom man præsenterer de vigtigste elementer ved sammenhængende og omfattende strategier for livslang læring på nationalt plan.

I fremtiden vil livslang læring være det ledende princip for alle aktiviteter under programmet. Programmet er et af Kommissionens vigtigste værktøjer ved gennemførelsen af dens strategi for livslang læring. Tre af de seks prioriterede indsatsområder, som foreslås i Kommissionens meddelelse "Realiseringen af et europæisk område for livslang læring" [KOM(2001)678

endelig udg.], er af Kommissionen og programudvalget blevet udvalgt til den næste indkaldelse af forslag for 2003 og 2004, idet formålet med dem primært er at understøtte gennemførelse på europæisk plan. Alle forslag, som indsendes under programmet, vil derfor skulle relatere til et af følgende prioriterede områder:

- **Værdsættelse af læring:** Forslagene kan bidrage til identifikation, vurdering og anerkendelse af ikke-formel og uformel læring og til overførsel og gensidig anerkendelse af formelle certifikater og eksamensbeviser.
- **Nye former for læring og undervisning samt grundlæggende færdigheder inden for erhvervsuddannelse:** Forslagene kan bidrage til udvikling af nye læringsmetoder til forbedring af grundlæggende færdigheder, bl.a. basisfærdighederne (f.eks. at lære at lære), de nye færdigheder (f.eks. færdigheder i IKT) og mobilitetsfremmende færdigheder (f.eks. fremmedsprog).
- **Vejledning og rådgivning:** Forslagene kan bidrage til at styrke den europæiske dimension af vejlednings- og rådgivningsarbejdet gennem udveksling af erfaringer og standarder.

Nedbringelsen af antallet af prioriterede indsatsområder fra seks til tre vil rationalisere og forenkle programmet yderligere til gavn for brugerne. Hensigten er ikke at erstatte de tre eksisterende mål for programmet, men snarere at gøre målene operationelle ud fra perspektivet livslang læring. Denne rationalisering gavner programmet ved, at det får et endnu større potentiale for at skabe effekt og europæisk merværdi.

2.2. Komplementaritet mellem politikkerne

Man har erkendt, at mangel på komplementaritet med andre beslægtede politikområder har været en svaghed ved den første programfase (1995-99). Derfor har Kommissionen udviklet en mere strategisk og systematisk fremgangsmåde for at sikre et effektivt samarbejde med andre fællesskabsprogrammer. Et af de konkrete resultater af dette samarbejde vil være, at Leonardo da Vinci-programmet bliver mere synligt i de politikker, som Kommissionens andre tjenestegrene udformer.

Livslang læring er medtaget som et prioritet **forskningsområde** under temaet "Borgere og styreformer i det europæiske videnssamfund" i forslaget til EU's sjette rammeprogram for forskning og udvikling for perioden 2002 til 2006. Dette vil øge komplementariteten mellem Leonardo da Vinci og det nye forskningsprogram på strategisk plan og projektplan.

Komplementaritet mellem Leonardo da Vinci og både **den europæiske strategi for beskæftigelse og Den Europæiske Socialfond (ESF)** er afgørende, fordi begge bidrager til udvikling af menneskelige ressourcer i Europa. Kommissionen forelagde i november 2001 programudvalget et dokument, hvori den skitserer en generel fremgangsmåde og foreslår en række konkrete foranstaltninger, som skal øge komplementariteten mellem Leonardo da Vinci og ESF. Med dokumentet sigter man mod at mindske risikoen for dobbelt finansiering, ligesom man åbner yderligere muligheder for at anvende resultaterne fra Leonardo da Vinci ved gennemførelsen af ESF. Det samme dokument blev desuden forelagt for og drøftet af ESF-udvalget i marts 2002.

I den nærmeste fremtid vil Kommissionen styrke samarbejdet med beslægtede politikområder, som anført i meddelelsen om livslang læring.

3. FORVALTNINGSORGANISATION OG PROCEDURER

I den endelige rapport om den første programfase (1995-99) påpegede man, at forvaltningen af programmet var en alvorlig svaghed. For at rette op på denne svaghed styrker Rådet i sin afgørelse de nationale strukturers - de nationale kontorers - rolle som angivet i artikel 5 og bilag III. De nationale kontorers har et bredt aktivitetsområde: De spiller en vigtig rolle i alle aspekter ved gennemførelsen af projekterne fra rådgivning til udvælgelse og overvågning af projekter og til udbetaling af den endelige projektstøtte.

3.1. Forvaltningsorganisation

Hvad angår forvaltning af programmet, har **trepartsforholdet** mellem Kommissionen, de nationale myndigheder og de nationale kontorer styrket samarbejdet mellem disse aktører. På baggrund af drøftelser mellem Kommissionen og medlemsstaterne har Kommissionen vedtaget en afgørelse om fastlæggelse af bestemmelserne om medlemsstaternes og Kommissionens ansvar med hensyn til de nationale kontorer under Leonardo da Vinci (K(2000) 402, endelig udg. af 18.02.2000). Herved har Kommissionen sikret, at der opstilles klare retningslinjer og regler på fællesskabsplan, og at der specificeres præcise og klare ansvarsområder.

- **Europa-Kommissionens rolle**

Kommissionen har ansvaret for at sikre gennemførelse af programmet i overensstemmelse med Rådets afgørelse.

For at udfylde denne rolle effektivt har den ansvarlige **tjenestegren under Kommissionen tilpasset** sin interne organisation i forhold til behovene ved gennemførelse af programmet.

Kommissionen har indgået aftale med et kontor for **faglig bistand** på baggrund af en åben indkaldelse af forslag. Dette kontor bistår de tre programmer Leonardo da Vinci, Socrates og Youth, hvilket ikke var tilfældet i den første programfase. Dette er et positivt eksempel på rationalisering af den faglige bistand på fællesskabsplan. Kontoret for faglig bistand udfører organisations- og sekretæropgaver i forbindelse med vurdering af forslag og støttefunktioner på en række områder (overvågning af projekter, tilrettelæggelse af møder, udarbejdelse af kontrakter osv.), som er nødvendige for, at programmet gennemføres gnidningsløst på fællesskabsplan.

- **Leonardo da Vinci-udvalgets rolle**

Programudvalgets rolle er at bistå Kommissionen ved gennemførelsen af programmet. Udvalget består af to repræsentanter fra hver **medlemsstat** og forestås af Kommissionen. Desuden er repræsentanter fra de **kandidatlande**, som deltager i programmet, til stede. Repræsentanter for **arbejdsmarkedets parter** på nationalt og europæisk plan deltager i udvalget som observatører.

Udvalget **inddrages fuldt ud i de vigtige beslutninger, der skal træffes for at gennemføre programmet.**

På baggrund af den nøje håndhævelse af Kommissionens komitologiafgørelse (1999/468/EF) og den efterfølgende aftale med **Europa-Parlamentet** er **udvalget siden midten af 2001 blevet informeret fuldt ud** om alle aktiviteter vedrørende forvaltningen af programmet: Alle dokumenter, som Kommissionen har forelagt programudvalget, er blevet videresendt til

Europa-Parlamentet, og der er indført en kontrolperiode på fire uger mellem udvalgets udtalelse og Kommissionens afgørelse.

- **De nationale myndigheders rolle**

Efterhånden som forvaltningen af programmet er blevet decentraliseret, er de nationale myndigheders rolle blevet styrket, hvilket ikke var tilfældet i programmets første fase.

Ifølge Kommissionens afgørelse af 18. februar 2000 [K(2000) 402, endelig] har de nationale myndigheder nu ansvaret for at sikre koordination, integreret forvaltning og opfølgning inden for deres kompetenceområder, så programmets mål kan nås. I disse bestræbelser inddrager de alle parter, som beskæftiger sig med erhvervsuddannelse. De har desuden ansvaret for at sikre, at relevante oplysninger om programmet formidles til offentligheden, ligesom de tager skridt til at fjerne eventuelle hindringer for adgang til programmet. Alt i alt træffer de nationale myndigheder de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at programmet gennemføres effektivt på nationalt plan.

- **De nationale kontorerets rolle**

Efter at forvaltningen er blevet decentraliseret, **administrerer de nationale kontorer ca. 83% af programmets budget**. Deres specifikke opgaver, som ikke kun vedrører ren administration, omfatter

- tilrettelæggelse af indkaldelserne af forslag og offentliggørelse af oplysninger om dem,
- tilrettelæggelse af evalueringen af forslag under procedure A og B og af udvælgelsen af projekter under procedure A,
- udformning, afsendelse, overvågning, kontrol og afregning af aftaler med projektledere under programmets decentraliserede aktioner/foranstaltninger,
- informations- og rådgivningsaktiviteter over for deltagerne i programmet samt udbredelse af projektresultater.

3.2. Programforvaltningens effektivitet

Ved gennemførelsen af den anden fase har man fokuseret på at **rationalisere forvaltningsstrukturen samt forenkle og fremskynde procedurerne**. Resultaterne af de endelige nationale evalueringer og de eksterne evalueringer af den første programfase (1995-1999) pegede alle på komplekse forvaltningsprocedurer, som tidligere har hæmmet programforvaltningen. Kommissionen har i sin endelige rapport om den første fase erkendt dette og foreslået flere foranstaltninger, som skal forbedre procedurerne.

- **Samspillet mellem forvaltningsstrukturene**

Under **overgangen** fra første til anden programfase arbejdede Kommissionen og de nationale myndigheder sammen om at etablere den nødvendige forvaltningsorganisation. Medlemsstaterne udvalgte hensigtsmæssige nationale forvaltningsstrukturer og informerede offentligheden om programmet. Kommissionen offentliggjorde med hjælp fra programudvalget indkaldelsen af forslag med de seks prioriterede områder. Kommissionen og programudvalget sørgede desuden for, at retningslinjerne for initiativtagerne og internetpræsentationen blev brugervenlige.

Vellykket gennemførelse af programmets afhænger for store deles vedkommende først og fremmest af, at de **nationale kontorer** fungerer tilfredsstillende. I løbet af første halvdel af 2000 blev der etableret nationale kontorer i alle deltagerlande. Disse kontorer blev udpeget af de respektive nationale myndigheder. De har indgået kontrakt med Kommissionen. Alle kontorer blev etableret i tide til, at den første ansøgningsrunde i 2000 kunne tilrettelægges uden problemer.

Både Kommissionen og de nationale myndigheder **overvåger nøje**, at de nationale kontorer fungerer tilfredsstillende. De nationale myndigheder foretager revision internt hos kontorerne. Kommissionen holder jævnligt møder med repræsentanter fra kontorerne i Bruxelles for at drøfte forvaltningsspørgsmål af fælles interesse. Desuden besøger Kommissionens personale jævnligt kontorerne for at føre tilsyn med driften af dem. Derudover føres der tilsyn med kontorerne gennem revisionsaktiviteter.

De første to års arbejde med at gennemføre bestemmelserne vedrørende de nationale kontorer har vist, at de er blevet **styrket gradvist**, hvad angår kvalitativ og økonomisk forvaltning af programmet. Tilbagemeldingerne har generelt været positive, navnlig hvad angår kontorerne overholdelse af Fællesskabets retningslinjer. I et mindre antal sager har der været problemer i forhold til kontorerne, men disse problemer har ikke påvirket den generelle forvaltning af programmet. Det er desuden værd at bemærke, at forvaltningen af programmet gennem et netværk af nationale kontorer rummer den store fordel, at et problem, som opstår i ét land ikke har en negativ effekt på initiativtagerne/støttemodtagerne i de øvrige deltagerlande.

De **nationale myndigheder** har fra starten opfyldt deres forpligtelse til at informere offentligheden ved i begyndelsen af år 2000 at tilrettelægge arrangementer i forbindelse med lancering og opstart for at udbrede kendskabet til programmet blandt potentielle brugergrupper. Fællesskabet har samfinansieret disse arrangementer, som har tiltrukket mange relevante aktører.

Der bør i 2002 foretages en **grundig evaluering** af gennemførelsen af bestemmelserne om de nationale kontorer, som skal koordineres mellem Leonardo da Vinci, Socrates og Youth, som anført i Kommissionens respektive beslutninger.

- Forvaltningsomkostninger

Omkostningerne til forvaltning af programmet under Leonardo da Vinci-budgettet består af bidraget til drift af de **nationale kontorer** og Kommissionens **administrative omkostninger** til faglig bistand. De var fordelt således:

Budget- år	EU-tilskud til de nationale kontorer (i % af det samlede budget)	EU's udgifter til faglig bistand på europæisk plan (i % af det samlede budget)	I alt
2000	11 010 995 EUR (6,4)	4 418 588 EUR (2,6)	15 429 583 EUR (9,0)
2001	11 269 948 EUR (6,4)	3 321 073 EUR (1,9)	14 591 021 EUR (8,3)
I alt	22 280 943 EUR (6,4)	7 739 661 EUR (2,2)	30 020 604 EUR (8,6)

Med en budgetandel på 8,6% er forvaltningen mere effektiv end i første programfase (1995-99), hvor den lå på 10,0 %.

- **Udbetalinger til projekter**

De uforholdsmæssigt lange forsinkelser i **udbetalingerne til projekterne** under første programfase var et stort problem. Dette erkendte Kommissionen i sin endelige rapport om første fase. Kommissionen har truffet flere foranstaltninger for at løse problemet.

For det første foretager de nationale kontorer nu udbetalinger direkte til projektlederne i kraft af **decentraliseringen af programforvaltningen**. I modsætning til den centraliserede forvaltningsstruktur under første fase er de nationale kontorer tættere på projekterne, og de har den fornødne **fleksibilitet** i håndteringen af udbetalingerne.

For det andet har Kommissionen indført det decentraliserede system til økonomisk forvaltning, som man efterlyste ved Kommissionens interne reform, i de dele af programmet, der administreres direkte af Kommissionen. Udbetalingerne foretages af de enheder, som er direkte ansvarlige for forvaltning af programmet.

- **Forenkling af procedurerne**

Forenkling og fremskyndelse af procedurerne til gavn for brugerne har været et vigtigt anliggende i programmets første to år. Kommissionen har i samarbejde med programudvalget truffet følgende initiativer på grundlag af tilbagemeldinger fra de nationale kontorer og projektlederne.

Allerede i 2000 blev de formelle kriterier for udvælgelse af ansøgere rationaliseret. Nogle af de mindre relevante kriterier er afskaffet, så der er skabt øget klarhed.

Kommissionen har afkortet ansøgningsformularerne med to tredjedele i forhold til formularerne under første programfase (1995-99). Den økonomiske og administrative håndbog er også blevet rationaliseret betydeligt i forhold til programmets første fase. Den mængde data, der kræves fra projekterne, er nedbragt til et absolut minimum.

Kommission har med hjælp fra en gruppe eksperter udpeget af de nationale myndigheder foretaget en grundig gennemgang, forenkling og rationalisering af alle rapporterings- og evalueringsdokumenter, som anvendes til de forskellige aktiviteter inden for et projekts levetid.

Der er udarbejdet standardformularer til vurdering af foreløbige og endelige rapporter, og alle nationale kontorer har fået adgang til disse formularer. Herved sikres en ensartet og rationel metode til overvågning af projekter, som ikke påfører projekterne unødige byrder.

En vigtig opgave har bestået i at **nedbringe tiden fra indsendelse af forslag til den endelige udvælgelse**. Rådet har med sin afgørelse begrænset udvælgelsesprocessens varighed til maksimalt ni måneder. I dag tager det i gennemsnit syv måneder at behandle og udvælge ansøgningerne. Hvad angår mobilitetsprojekterne, er situationen endnu bedre, idet den gennemsnitlige udvælgelsestid er på kun tre måneder.

4. **AKTIVITETER I 2000 OG 2001**

Bilag 1 og 2 indeholder en oversigt over programaktiviteterne med angivelse af bidrag (ex post-budget) og resultater (antallet af støttemodtagere ved mobilitetsprojekter og antallet af projekter) samt en specifikation af den samlede finansiering pr. deltagerland.

4.1. **Procedure A : Mobilitetsprojekter**

Det **overordnede mål med mobilitetsforanstaltningen** er at give enkeltpersoner under erhvervsuddannelse de økonomiske midler til at høste erfaringer gennem læring og arbejde i udlandet ved et mobilitetsprojekt. Foranstaltningen udgør **den største del af programmet**, idet 39% af det samlede budget tildeles mobilitetsprojekter. Ved hvert projekt beskæftiger man sig med et antal enkeltpersoner inden for samme målgruppe.

Denne "**decentraliserede**" procedure forvaltes på nationalt plan med hjælp fra de nationale kontorer. Ansvar for det overordnede tilsyn og fastlæggelsen af specifikationer ligger dog på fællesskabsplan, hvor Kommissionen og medlemsstaterne samarbejder om dette i programudvalget. Forslag til mobilitetsprojekter indsendes af organisationer (ikke enkeltpersoner) direkte til det nationale kontor i projektlederens hjemland efter de regler, der er angivet i Fællesskabets indkaldelser af forslag. På vegne af medlemsstaterne udvælger det nationale kontor derefter projekterne i henhold til specifikationer, som er fastlagt på fællesskabsplan.

I overensstemmelse med afgørelsen tildeler Kommissionen **årlige samlede støttebeløb** til hver deltagende stat på grundlag af bestemte kriterier. På initiativ fra Kommissionen er der i programudvalget truffet beslutning om anvendelsen af disse kriterier. Der findes i dag et **pålideligt og i fællesskab aftalt grundlag** for tildeling af støtte til hvert land.

Der er tildelt EU-midler på i alt **141,2 mio. EUR** i de to år, som analysen dækker. **Der er i alt udvalgt omkring 4 800 projekter og tildelt 75 500 stipendier til individuelle modtagere** i forbindelse med læring og arbejde i udlandet. De tildelte stipendier består af følgende:

- ca. 35 500 stipendier til **personer under grundlæggende erhvervsuddannelse** (ophold af normalt 3 ugers til ni måneders varighed ved uddannelsesinstitutioner eller hos virksomheder i udlandet),

- ca. 15 400 stipendier til **studerende** (ophold af 3 til 12 måneders varighed hos virksomheder i udlandet),
- ca. 14 000 stipendier til **ynge arbejdstagere og nyuddannede** (ophold på 2 til 12 måneder ved uddannelsesinstitutioner eller hos virksomheder i udlandet),
- ca. 10 600 stipendier til **undervisere** (personaleledere, uddannelsesprogramplanlæggere, lærere, vejledere og mentorer inden for sprogkundskaber med henblik på tværnationale udvekslingsophold på mellem 1 og 6 uger). I denne målgruppe er kandidatlandene særligt pænt repræsenteret.

Leonardo da Vinci er **et unikt fællesskabsprogram**, idet det giver disse særlige målgrupper øgede mobilitetsmuligheder. Det skal desuden bemærkes, at programmet omfatter 30 deltagerlande (15 medlemsstater, 3 EØS-lande og 12 kandidatlande).

- **Mobilitetsforanstaltningen var særligt populær** blandt offentligheden. I nogle lande har de nationale kontorer modtaget ansøgninger om tre gange så mange midler, som der var til rådighed. For at sikre en bedre afpasning af udbud og efterspørgsel har Kommissionen i samarbejde med programudvalget besluttet at øge mobilitetsbudgettet med 3,6% fra 2000 til 2001. I disse første to år kunne programmet yde støtte til ca. 37 750 personer om året, hvilket er en stigning på mere end 45% i forhold til første programfase.

I lyset af denne popularitet vil Kommissionen i samarbejde med de ansvarlige forvaltningsstrukturer **lægge øget vægt på kvaliteten af udlandsopholdene**. Et af mange instrumenter, som anvendes til at opnå højere kvalitet, er "Europass-Uddannelse". Ordningen trådte i kraft i januar 2000 og udgør kernen i Rådets beslutning om "fremme af ophold i andre europæiske lande som led i vekseldannelse, herunder lærlinguddannelse". Der er mange **indbyrdes forbindelser mellem "Europass-Uddannelse" og programmet**:

- For det første opstod "Europass-Uddannelse" i et Leonardo da Vinci-projekt.
- For det andet har **programmet bidraget til at fremme** dette nye europæiske initiativ ved at udstede et Europass til støttemodtagerne under Leonardo da Vinci. I 2000 og 2001 fandt et stort antal tværeuropæiske ophold sted under Leonardo da Vinci-programmet, men der var stor forskel på dets betydning i de enkelte lande. Dette skyldes til dels institutionelle forbindelser: Mange nationale kontaktpunkter for "Europass-Uddannelse" er også nationale kontorer for Leonardo da Vinci.
- For det tredje får Leonardo da Vinci-deltagernes udlandsophold **øget kvalitet** ved anvendelse af det såkaldte Europass. Med "Europass-Uddannelse" kan den enkelte dokumentere de konkrete resultater, som vedkommende har opnået ved at arbejde eller studere i udlandet.

I forbindelse med den næste indkaldelse af forslag for 2003/2004 vil Kommissionen stærkt anbefale dokumentation for individuelle ophold, enten gennem "Europass-Uddannelse" eller andre instrumenter, hvor erfaringerne fra udlandsopholdet anerkendes og dokumenteres.

4.2. Procedure B : Pilotprojekter, sprogkundskaber, tværnationale netværk

Denne "**halvt decentraliserede**" procedure består af en udvælgelsesproces i to trin, hvor de deltagende stater vurderer og udvælger de foreløbige forslag, og hvor Kommissionen bistået af uafhængige eksperter har ansvaret for at vurdere de fuldt udbyggede forslag. De enkelte

lande og Kommissionen fører samråd om deres resultater, og Kommissionen opstiller derefter den endelige liste over udvalgte forslag. Denne procedure gælder følgende aktioner:

- **Pilotprojekter**

Pilotprojekter udgør den **næststørste del af programmet** med 36% af det samlede budget. Programmet understøtter udformning, udvikling, afprøvning og vurdering af tværnationale pilotprojekter rettet mod at skabe eller udbrede innovation inden for erhvervsuddannelse. Fællesskabet yder i op til tre år støtte på op til 75% af de støtteberettigede projektomkostninger, dog med et loft på 200 000 EUR om året og pr. projekt.

For at skabe europæisk merværdi er **tværnationalitet et krav til alle projekter**: Alle projekter skal samle partnere fra mindst tre deltagende stater, som arbejder sammen mod et fælles mål. Disse projekter løber i gennemsnit over tre år.

I 2000 og 2001 blev der udvalgt **373 pilotprojekter** under denne foranstaltning. Den har også været særligt populær blandt offentligheden. Derfor har Kommission i samarbejde med programudvalget besluttet at øge budgettet med 8%.

Udvælgelsesår	Antal udvalgte projekter	Samlet EU-støtte i mio. EUR	Gennemsnitlig EU-støtte pr. projekt i EUR
2000	174	59,6	353 000
2001	199	64,4	331 000

Pilotprojekter under Leonardo I, 1995-99, Gennemsnit pr. år	514	62,0	120 000
--	-----	------	---------

I løbet af hele programmets første fase modtog et årligt gennemsnit på 514 pilotprojekter (2 569 for perioden 1995-99) i gennemsnit 120 000 EUR pr. projekt (310,06 mio. EUR i EU-støtte for perioden 1995-99). I anden fase af Leonardo da Vinci praktiserede man det, som man havde forestillet sig fra starten: at finansiere færre projekter med et højere beløb. Dette medfører klare fordele: Det er lettere at forvalte **et lavere antal projekter**, men navnlig er det sandsynligt, at større projekter skaber større effekt.

- **Sprogkundskaber**

Disse projekter dækker tre vigtige områder: sprog- og kommunikationsundersøgelser, værktøjer til sprogindlæring og -undervisning samt udbredelsesprojekter på sprogområdet. I 2000 og 2001 **udvalgte man 45 projekter**, som samlet modtog **EU-støtte på ca. 13,6 mio. EUR**. I 2001 faldt antallet af fuldt udbyggede forslag, mens deres samlede kvalitetsniveau steg.

Foranstaltningen på det sproglige område skal føre til øget diversificering af de sprog, der undervises i, og til fremme af mindre udbredte sprog. Hvert projekt er rettet mod 3 eller 4

sprog i gennemsnit. Mindre udbredte sprog er repræsenteret, men navnlig engelsk er meget fremherskende efterfulgt af tysk og fransk.

Hvad angår partnerskaberne, omfatter de udvalgte projekter i gennemsnit partnere fra 5 forskellige lande, selvom bilaterale partnerskaber også var støtteberettigede. Denne **stærke tværnationale dimension** vil give mange lande værdifulde resultater. Desuden synes partnerskaberne at være **solidt forankrede på nationalt plan**, idet der i gennemsnit har været 10 partnere pr. projekt, dvs. næsten to partnere pr. deltagerland. Dette vil sikre, at projektresultaterne får en **stor virkning** på de nationale ordninger.

Senere på året vil Kommissionen iværksætte en undersøgelse af uddannelsesprojekternes indvirkning på sprogindlæringen og flersprogetheden i Europa.

- **Tværnationale netværk**

Disse netværk samler flere forskellige aktører inden for erhvervsuddannelse i et samarbejde om tre specifikke aktiviteter: a) at samle viden inden for bestemte områder på regionalt plan og sektorplan og udveksle erfaringer, b) at udpege tendenser og krav til færdigheder samt c) at udbrede resultaterne af det arbejde, som netværkene udfører. I 2000 og 2001 udvalgte man **27 projekter**, som samlet modtog **EU-støtte på ca. 8,1 mio. EUR** (4,0 mio. EUR i 2000 og 4,1 mio. EUR i 2002). Da EU's finansiering af projekter under denne foranstaltning i henhold til afgørelsen er begrænset til 50% af de støtteberettigede omkostninger, og da de overordnede mål for foranstaltningen synes komplekse, blev der kun indsendt et **begrænset antal forslag**. For at differentiere denne foranstaltning i forhold til de øvrige og **af hensyn til forenkling**, udsendte Kommissionen i oktober 2001 en "forklarende note", som fokuserer foranstaltningen på de primære mål og erstatter den tidligere særlige vejledning for tværnationale netværk. Denne note blev udsendt til alle nationale kontorer. Kommissionen har grund til at tro, at forenkling og øget gennemskuelighed ved udvælgelsesrunden for 2002 vil resultere i **forslag af højere kvalitet** end før.

4.3. Procedure C : Referencemateriale, temaaktioner, fælles aktioner

Denne "**centraliserede**" procedure består af en proces i to trin, hvor Kommissionen udvælger både de foreløbige forslag og - med hjælp fra uafhængige eksperter - de fuldt udbyggede forslag. Indgåelsen af kontrakter, forvaltningen og opfølgningen på disse projekter udføres af Kommissionen. Procedure C gælder desuden projektforslag, som indsendes af organisationer med et europæisk perspektiv (de såkaldte **EUR-organisationer**) under alle foranstaltninger. I 2000 og 2001 blev der udvalgt 19 EUR-projekter med et samlet EU-budget på 6,0 mio. EUR. Procedure C gælder følgende aktioner:

- **Referencemateriale**

Denne foranstaltning understøtter aktioner vedrørende højt prioriterede temaer af fælles interesse, som gennemføres på tværs af grænserne. Det overordnede mål er at indhente sammenlignelige data om uddannelsessystemer og -ordninger samt at foretage analyser, fremskaffe kvalitativ og kvantitativ information og udpege eksempler på bedste praksis til støtte for den førte politik.

I løbet af de første to år blev der udvalgt **26 projekter** (19 i 2000 og 7 i 2001). Den samlede **EU-finansiering beløber sig til 9,9 mio. EUR** (7,2 mio. EUR i 2000 og 2,7 mio. EUR i 2001). Tendensen har været, at antallet af forslag er faldet, mens forslagernes generelle

kvalitetsniveau er steget. Hvad angår statistikprojekter, har antallet af indsendte forslag dog ligget under både forventninger og behov.

Kommissionen vil i samarbejde med programudvalget gennemføre et arbejdsprogram, som skal optimere procedurene for statistikprojekterne. Målet er bedre koordination af statistikprojekterne under Leonardo med aktiviteter, som udføres af Eurostat og OECD.

• Temaaktioner

Dette er en underforanstaltning under pilotprojektforanstaltningen. Målet er at understøtte et lille antal projekter om temaer af særlig interesse på fællesskabsplan. I 2000 havde kun 2 projekter ud af 14 støtteberettigede fuldt udbyggede forslag den fornødne kvalitet til at blive udvalgt. I 2001 er der udvalgt 3 projekter. Ud af de fem projekter vedrører det ene social integration, mens to omhandler gennemskuelighed og certificering, og ét vedrører valorisering af resultater. Den samlede EU-finansiering for de to år var på 2,6 mio. EUR, hvilket svarer til 0,75% af det samlede budget. Indtil videre har kvaliteten af mange af ansøgningerne været lavere end forventet. Dette kan skyldes uklare bestemmelser om denne foranstaltning i Rådets afgørelse.

Kommissionen vil i samarbejde med programudvalget skabe yderligere klarhed om denne foranstaltnings anvendelsesområde.

• Fælles aktioner

De **fælles aktioner**, som gennemføres under Leonardo da Vinci-programmet og Fællesskabets programmer vedrørende uddannelse og unge, anses for at være det første konkrete skridt i retning af en sammenhængende indsats på området for livslang læring.

Efter den formelle vedtagelse af Socrates- og Youth-programmerne i 2000 iværksatte Kommissionen den første specifikke indkaldelse af forslag i starten af 2001. Der er nedsat et **fælles udvalg** bestående af medlemmer fra de tre programudvalg, som skal forvalte disse aktioner hensigtsmæssigt.

Den første udvælgelsesrunde blev afsluttet ved udgangen af 2001 med følgende resultat:

- 3 projekter blev udvalgt under temaet "overførsel og akkumulering af meritter",
- 3 blev udvalgt under temaet "vejlednings- og rådgivningstjenester" og
- 1 blev udvalgt under temaet "multifunktionelle centre og e-læring".

I alt er der tildelt **EU-støtte på ca. 1,8 mio. EUR** (heraf 0,6 mio. EUR fra Leonardo da Vinci).

I fremtiden vil Kommissionen øge de fælles aktioners anvendelsesområde væsentligt ved at inddrage andre dimensioner og programmer, og budgettet vil ligeledes blive øget. Der er tildelt i alt 3,5 mio. EUR (1,2 mio. EUR fra Leonardo da Vinci) til udvælgelsesrunden for 2002.

4.4. Euroguidance-netværket

Euroguidance er det europæiske netværk af nationale ressourcecentre for erhvervsvejledning. Netværket, som blev etableret i 1992-93, omfatter i dag over **50 centre** i de forskellige deltagerlande, som samfinansieres af Leonardo da Vinci og de relevante nationale myndigheder. I programmets første to år lå Fællesskabets samfinansiering på **3,1 mio. EUR** (2000: 1,5 mio. EUR, 2001: 1,6 mio. EUR).

I 2000 og 2001 har Kommissionen **forenklet netværkets mål**. Euroguidance fremmer i dag hovedsageligt mobilitet i Europa ved at a) tilvejebringe information om uddannelsesmuligheder til primært vejledere, men også borgere, virksomheder og institutioner, og b) understøtte udveksling af information om uddannelsessystemer og kvalifikationer i Europa. Blandt konkrete resultater kan nævnes adskillige seminarer samt publikationer, bøger og informationspakker.

Kommissionen agter at anvende Euroguidance-netværket til at gennemføre livslang læring. I forbindelse med Kommissionens initiativ vedrørende etablering af en europæisk **internetportal om læringsmuligheder** vil ressourcecentrene assistere på lokalt plan og bidrage til at søsætte en første version i oktober 2002. Netværket vil desuden spille en afgørende rolle ved det **europæiske vejledningsforum**, som starter i 2002, og som vil bidrage til, at erhvervsvejledningen tager udgangspunkt i livslang læring.

4.5. Projektdeltagelse og -fokusering

4.5.1. Inddragelse af virksomheder, navnlig SMV'er

Kommissionen erkender i sin endelige rapport om programmet første fase (1995-99), at deltagelsen blandt virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder (SMV'er), har været lavere end forventet. Da inddragelse af den private sektor er afgørende for økonomien, jobskabelsen og uddannelsen i Europa, var det hensigten at øge deres deltagelse i programmets anden fase.

Følgende tabel viser antallet og den procentvise andel af alle **projektledere og partnere, som bidrog med foreløbige forslag under procedure B i udvælgelsesåret 2001** (ifølge egne angivelser i ansøgningsformularerne):

Organisationstype	Antal	% af samlet antal
Små og mellemstore virksomheder (under 250 medarbejdere)	1 097	16,0
Store virksomheder (250 medarbejdere eller mere)	195	2,8
Koncerner eller sammenslutninger af virksomheder	138	2,0
Uddannelsesinstitutioner	1 757	25,6
Universiteter	1 117	16,3
Andre organisationer	2 555	37,3

Disse data viser, at omkring 20% af alle projektledere og partnere ser sig selv som virksomheder (se de første tre rækker). Små og mellemstore virksomheder ligger på tredjepladsen blandt organisationstyperne, hvad angår deltagelse i programmet (16% af alle projektledere og partnere). Desuden er SMV'erne den mest almindelige organisationstype, der deltager i projekter vedrørende ligebehandling af mænd og kvinder, og de ligger nummer to blandt projekter rettet mod handicappede (se nedenfor). Årsagen kan være, at disse projekttyper er stærkt beskæftigelsesorienterede, hvilket kræver inddragelse af virksomheder.

Det skal også bemærkes, at selvom virksomhederne deltager som partnere, figurerer de kun sjældent som projektansøgere eller -ledere. Kommissionen erkender, at årsagen synes at være, at ansøgningsprocedurerne stadig er for besværlige for virksomhederne. Derfor vil **yderligere forenkling** sandsynligvis øge deres deltagelse, også som projektledere.

For at gøre det mere enkelt at deltage i såvel pilotprojekter som mobilitetsaktiviteter vil Kommissionen **iværksætte en undersøgelse** af dette særlige emne i nær fremtid. Resultaterne af denne undersøgelse skal bidrage til at tilskynde virksomheder, navnlig SMV'er, til i højere grad at deltage i programmet.

4.5.2. Lige muligheder for mænd og kvinder

Dette emne var et af målene under programmets første fase og et prioriteret handlingsområde i Fællesskabets politikker. Kommissionen erkendte i sin endelige rapport om programmets første fase, at resultatet havde været beskedent, hvad angår data, projekter og virkning. I den anden fase fremhæves lige muligheder for mænd og kvinder som et tværgående mål for programmet.

De tilgængelige data viser, at navnlig **mobilitetsprojekterne** har høj deltagelse blandt kvinderne. **Andelen af kvindelige deltagere i mobilitetsforanstaltninger i Leonardo da Vinci-programmet for 2000-2001 har konsekvent været høj:**

Mobilitetsprojektets målgruppe	2000	2001
	% kvinder	% kvinder
Personer under grundlæggende erhvervsuddannelse	54	57
Studerende	57	52
Yngre arbejdstagere og nyuddannede	57	50
Personaleledere, undervisere osv.	54	47
Sproglærere	74	56
I alt	55	53

(Kilde: Kommissionens beregninger baseret på data indleveret af de nationale kontorer den 25.02.02)

Situationen ser noget anderledes ud, hvad angår de **pilotprojekter, som vedrører ligebehandling af mænd og kvinder**. Leonardo da Vinci-projekter er generelt rettet mod mere end én målgruppes behov, og ligebehandling af mænd og kvinder indgår ofte i projekter rettet mod ugunstigt stillede grupper som sådan. **10 projekter (ud af 496 projekter under**

procedure B og C), som modtager EU-midler på 4,7 mio. EUR, er specifikt rettet mod ligebehandling.

Antallet af projekter skal dog ses i forhold til deres **potentiale for at skabe en virkning**. Generelt fremmer disse projekter kvindernes beskæftigelsesegnethed og adgang til jobs ved at øge deres deltagelse i uddannelse, som sigter mod beskæftigelse inden for områder med vækst i antallet af arbejdspladser eller inden for sektorer, som traditionelt har været mandsdominerede, og dette sker bl.a. i kraft af opstilling af mål. Projekterne bidrager til at fjerne uddannelseskløften og/eller den kønsmæssige ubalance inden for bestemte sektorer. Blandt disse sektorer kan nævnes områder, som traditionelt har været domineret af kvinder, såsom sundheds- og plejesektoren, administration og kundeservice, men også mandsdominerede sektorer såsom IT og transport. Projekterne vil frembringe eksempler på bedste praksis blandt kvinder, der har valgt en videnskabelig karriere, som gennem udbredelse vil have en virkning på praksis med hensyn til videre-/efteruddannelse i SMV'er. Disse projekter skaber reelle muligheder for at gøre op med kønsstereotyper.

Partnerne i disse 10 tværnationale projekter er omkring 125 organisationer fra 19 deltagerlande. Generelt tager SMV'erne føringen som partnere i projekter vedrørende ligebehandling efterfulgt af uddannelsesinstitutioner og forskningscentre.

Flere af **Kommissionens aktiviteter** i 2000 og 2001 sigtede mod at **øge bevidstheden** om vigtigheden af at sikre mænd og kvinder lige muligheder. Målet var at gøre lige muligheder til **et kvalitetsparameter** for hele programmet. I januar 2000 blev der udsendt retningslinjer for, hvordan ligestillingsaspektet skal behandles i programmet. Kommissionen har på en særlig hjemmeside offentliggjort en vejledning for projekter i metoder til evaluering af indvirkningen på ligestillingen og links til en særlig database, hvor man kan søge projektpartnere.

For at øge opmærksomheden om dette emne yderligere vil Kommissionen i forbindelse med dens evalueringsaktiviteter for 2002 behandle lige muligheder for mænd og kvinder som et højt prioriteret emne. Mere specifikt vil Kommissionen iværksætte en **undersøgelse af, hvordan lige muligheder for mænd og kvinder påvirkes** af Fællesskabets uddannelses- og kulturprogrammer.

4.5.3. Deltagelse af kandidatlandene

Ud over EU's medlemsstater og landene i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde gav Rådets afgørelse de associerede central- og østeuropæiske lande samt Cypern, Malta og Tyrkiet mulighed for at deltage i programmet. I 2000 indgik associeringsrådene de nødvendige aftaler med næsten alle kandidatlandene. Et nyt element i forhold til programmets første fase er, at det økonomiske bidrag, som disse lande skal betale for at deltage ("adgangsbilletten"), **ikke længere modsvarer af en "rimelig modydelse"**.

Kandidatlandene bidrog med ca. 47,1 mio. EUR i 2000 og 2001 (eksklusive "administrationsomkostninger"), hvilket er en andel på 14%. Blandt de 496 projekter under procedure B og C i 2000 og 2001 blev **71 projekter** indsendt af initiativtagere fra de 12 kandidatlande. Initiativtagerne i kandidatlandene har en særlig forkærlighed for **projekter vedrørende sprogkundskaber**, som udgør 16 ud af 45 projekter. Disse data tyder på, at deres deltagelsesgrad generelt passer fint i forhold til deres samlede andel, og at initiativtagerne følger bestemte prioriteter. Der er imidlertid enkelte eksempler på ubalance, navnlig under procedure C, hvor kun ét projekt fra et kandidatland blev udvalgt ud af 55.

Kommissionen agter at tage hånd om denne ubalance. Som et første skridt vil Kommissionen i de kommende evalueringer og undersøgelser analysere disse landes deltagelse og udarbejde henstillinger for at øge tilgangen.

Det eneste kandidatland, som endnu ikke deltager, er **Tyrkiet**. Man var stadig ved at forberede landets deltagelse, da denne rapport blev udarbejdet.

5. OPFØLGNING AF PROJEKTER

5.1. Overvågning af igangværende projekter

Der findes to former for overvågning: **individuel projektovervågning** og **kollektiv tematisk overvågning**. Individuel overvågning er en fortsat proces, som vedrører alle kontraktlige og administrative anliggender vedrørende det enkelte projekt helt fra starten. Denne form for overvågning foretages af de nationale kontorer (projekter under procedure A og B) og Kommissionen (projekter under procedure C).

Kollektiv tematisk overvågning er en dynamisk proces, som Kommissionen i 2001 besluttede at iværksætte i samarbejde med programudvalget. Hensigten var at åbne mulighed for gensidig inspiration blandt projekter, foretage opfølgning af projekternes fremskridt og sikre sig, at erfaringerne fra projekterne gør gennemførelsen af programmet mere effektiv.

Således påbegyndte man kollektiv tematisk overvågning ved udgangen af 2001. I overensstemmelse med programmets prioriteter og udviklingen i erhvervsuddannelsespolitikkerne valgte Kommissionen i samarbejde med programudvalget **fem temaer**:

- (1) Integrering af problemgrupper på arbejdsmarkedet
- (2) Udvikling af færdigheder i virksomheder, navnlig SMV'er
- (3) Tilpasning af undervisningsudbud og nye undervisningsmetoder - undervisningens kvalitet
- (4) Gennemsigtighed, evaluering og validering
- (5) E-læring

Desuden er der foretaget tættere opfølgning af sprogprojekter. Ud over at deltage i den kollektive tematiske overvågning blev sprogprojekterne også inviteret til ad hoc-seminarer for at drøfte særlige emner vedrørende deres aktiviteter.

I januar 2002 traf Kommissionen i samarbejde med de nationale kontorer beslutning om en **toårig arbejdsplan** i forhold til disse fem temaer. Dette arbejde udføres i fællesskab af medlemsstaternes nationale kontorer og de associerede kontorer under Kommissionens tilsyn. CEDEFOP og andre "fora" vil også blive associeret, hvor dette er hensigtsmæssigt.

Følgende arbejde er planlagt for 2002:

- identifikation og gruppering af alle projekter under B og C efter tema,
- oprettelse af en temadatabase, som bliver tilgængelig via internettet,
- samarbejde med diverse "fora" på nationalt plan og fællesskabsplan (arbejdsmarkedets parter, beslutningstagere, eksperter osv.),
- udarbejdelse af et informationsark til demonstration af projekterne.

5.2. Udbredelse af resultaterne fra Leonardo da Vinci-projekter

Kommissionen har i samarbejde med programaktørerne udviklet en **strategisk metode til udbredelse af resultaterne fra programmets første og anden fase**. Udbredelse vil blive en forudsætning for alle projekter. Hver enkelt ansøgning skal indeholde en udbredelsesplan. Udbredelse er således et kvalitetskriterium for udvælgelse af projekter.

Den første programfase (1995-99) efterlod en stor **arv** i form af erfaringer og produkter:

- ca. 7 300 mobilitetsprojekter med 127 000 deltagere, som rummer et væld af mobilitetserfaringer, og
- ca. 3 300 tværnationale pilotprojekter under alle foranstaltninger, som hver især har givet et konkret produkt i form af uddannelsesmoduler, læseplaner, analyser osv.

Udbredelsesaktiviteterne blev udpeget som en svaghed ved programmets første fase (1995-99). Som varslet i Kommissionens endelige rapport om den første fase har Kommissionen truffet flere konkrete foranstaltninger for at øge udbredelsen af resultater fra projekter under den første programfase.

Som et vigtigt første skridt har Kommissionen indsamlet det tilgængelige materiale og oprettet en **internetbaseret produktdatabase**. Denne database kan gennemses ud fra relevante søgekriterier og er åben for enhver. Desuden er Kommissionen i færd med at udarbejde adskillige brochurer, som skal distribueres til den bredere offentlighed. Dette materiale, som offentliggøres på flere sprog i papirudgave og på hjemmesiden, indeholder oplysninger om projekter, som har udvist bedste praksis inden for et givent område, f.eks. "Kvinder og tekniske fag" eller "Uddannelse og sundhedspleje".

Arbejdet med at færdiggøre og forbedre resultatdatabasen fortsætter.

Fra og med 2003 vil de udvalgte projekter skulle oprette en hjemmeside på internettet, hvor de beskriver deres fremskridt og (foreløbige) resultater. Der vil blive oprettet links mellem disse hjemmesider og Fællesskabets database.

5.3. Valorisering af resultaterne fra Leonardo da Vinci-projekter

Valorisering er blevet defineret som **forbedring eller optimering af projektresultater gennem eksperimentering og udnyttelse** med det formål at øge deres værdi og virkning.

Der er allerede gennemført en **analyse af omkring 800** af resultaterne fra de projekter, som blev iværksat i 1995, 1996 og 1997. Analysen af resultaterne fra de projekter, som blev iværksat i 1998 og 1999, fortsætter, efterhånden som de bliver tilgængelige.

Ved en konference under det spanske formandskab (i Madrid den 29.-30. april 2002) drøftede man et diskussionsoplæg udarbejdet af Kommissionen, som indeholder en række ideer til udformning af den fremtidige strategi for valorisering af resultaterne af Leonardo da Vinci.

I oplægget fremsættes der konkrete forslag rettet mod at forbedre betingelserne for projektudvikling og gøre det lettere at anvende projektresultaterne i praksis i uddannelsessystemerne og virksomhederne. Desuden fremhæves vigtigheden af at skabe **sammenhæng mellem overvågnings-, evaluerings- og valoriseringsaktiviteterne**.

Der fremlægges en række henstillinger om at sikre, at projektresultaterne finder vej til almindelig praksis, og at erfaringerne fra programmet **overføres til arbejdet med udformning af politikker**. Blandt de valoriseringsforanstaltninger, der foreslås, kan nævnes etablering af forbindelser til andre fællesskabsinitiativer, anvendelse af netværk for at udnytte resultaterne og indførelse af en koordinationsmekanisme. Desuden understreges det, at **ansvaret for at sikre valorisering skal deles** af Kommissionen og medlemsstaterne.

Der udpeges to forudsætninger for at gennemføre valorisering: Der skal opstilles klare kvalitetskriterier, som skal anvendes i hele projektets levetid, og resultaterne skal udbredes aktivt. På både europæisk og nationalt plan skal der indføres effektive informationssystemer til udbredelse af resultaterne fra programmet, og Kommissionen vil gå i spidsen ved at fastlægge en proaktiv informationspolitik.

Inden udgangen af 2002 vil der blive udarbejdet en **handlingsplan for valorisering**, og en tematisk analyse af programmets første fase vil blive færdiggjort.

6. KONKLUSION OG YDERLIGERE FORANSTALTNINGER

Rådets afgørelse fra 1999 om iværksættelse af anden fase udgør et solidt grundlag for at udbedre mange af de hidtidige strukturproblemer. Ved iværksættelsen af anden fase etablerede Kommissionen og de deltagende stater alle de nødvendige programstrukturer til gavn for brugerne af programmet.

- De politiske rammer, der blev opstillet med Rådets afgørelse og indkaldelsen af forslag i 2000, bidrog til udformning af en europæisk uddannelsespolitik ud fra perspektivet livslang læring. Således skabte programmet sammenhængende og klare rammer, inden for hvilke projektlederne kan udvikle deres projektideer.

I fremtiden vil Kommissionen sammen med medlemsstaterne rationalisere målene for programmet yderligere. Kommissionen vil styrke komplementariteten mellem Leonardo da Vinci og andre beslægtede fællesskabspolitikker ud fra perspektivet livslang læring.

- Programforvaltningsstrukturernes roller er blevet afklaret, idet man har centraliseret de politiske funktioner og decentraliseret forvaltningsfunktionerne. Kommissionen har i samarbejde med programudvalget truffet de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre programmet. De nationale myndigheder har med hjælp fra de nationale kontorer forvaltet størstedelen af midlerne til gavn for slutbrugerne.

- Kommissionen har sammen med programudvalget truffet en række beslutninger, som sigter mod at **rationalisere, forenkle og fremskynde** forvaltningsprocessen og procedurerne. Således er de samlede forvaltningsomkostninger forblevet beskedne, udbetalingerne til projekterne er blevet fremskyndet betydeligt, de formelle kriterier for antagelighed er blevet forenklet, og udvælgelsesprocedurerne varighed er bragt ned, navnlig hvad angår mobilitetsaktionen.

Kommissionen vil i samarbejde med programudvalget effektivisere procedurerne yderligere. De kommende programevalueringer, og navnlig resultaterne fra den eksterne evaluering i 2003, vil danne grundlag for yderligere optimering af procedurerne i overensstemmelse med Rådets afgørelse.

Programaktiviteterne i 2000 og 2001 var særligt vellykkede:

- Efterspørgslen efter midler til mobilitetsprojekter oversteg de til rådighed værende (i visse tilfælde med tre gange så meget). Programmet kunne dog tilgodese ca. 32 000 støttemodtagere om året, hvilket er en stigning på 40% i forhold til programmets første fase.
- Pilotprojektforanstaltningerne under procedure B var meget populære, og også her oversteg efterspørgslen udbuddet. Der blev udvalgt færre, men større projekter i forhold til perioden 1995-99. Således giver alle 496 udvalgte projekter under procedure B og C forventninger om værdifulde resultater.

Kommissionen vil i samarbejde med programudvalget træffe foranstaltninger, som skal styrke kvalitetsaspektet ved projekterne. Dette er særligt relevant i forhold til mobilitetsforanstaltningerne, hvor der senere i 2002 vil blive gjort en indsats for at sikre bedre dokumentation af individuelle resultater. Livslang læring vil navnlig blive styrket i projekterne under procedure C.

Hvad angår deltagelse i og målretning af projekter, viser de tilgængelige data, at

- virksomheder i dag udgør 20% af alle partnere og projektledere, og SMV'erne er den tredjestørste organisationstype.
- ligestillingsaspektet er særligt relevant ved mobilitetsforanstaltningen, idet 55% af støttemodtagerne er kvinder.
- de juridiske betingelser for projektledere fra kandidatlandene i stigende grad udlignes med betingelserne for projektledere fra de øvrige lande; deres deltagelse i de forskellige foranstaltninger afspejler deres særlige interesser.

Kommissionen vil i overensstemmelse med Rådets afgørelse bidrage til at øge deltagelsen blandt særlige målgrupper og kandidatlandene. I første omgang vil man gennem de kommende evalueringer og undersøgelser analysere hensigtsmæssige foranstaltninger, som skal lette adgangen til programmet yderligere for virksomheder, kvinder og projektledere fra kandidatlande.

- Arbejdet med udbredelse af resultater fra programmets første fase (1995-99) pågår fortsat. Der er iværksat flere initiativer, bl.a. vedrørende en omfattende database og en strategisk udbredelsesmetode, og her arbejder Kommissionen og de nationale kontorer tæt sammen.

- Kollektiv tematisk overvågning af de igangværende projekter er netop iværksat, idet der er etableret fem temagrupper.
- Kommissionen har i samarbejde med medlemsstaterne afklaret begrebet valorisering af resultaterne fra alle projekter, som skal forstås som forbedring af projektresultater gennem eksperimentering og udnyttelse.

Kommissionen vil i nær fremtid øge sine bestræbelser på at overføre resultaterne fra programmet til arbejdet med udvikling af politikker. Inden udgangen af 2002 vil der blive udformet en handlingsplan, som specifikt vedrører valorisering.

Alt i alt har de første to års arbejde med at gennemføre anden fase af Leonardo da Vinci været effektivt. I fremtiden vil Kommissionen i tæt samarbejde med programudvalget **optimere potentialet** ved programmet yderligere ud fra perspektivet livslang læring og til gavn for slutbrugerne.

BILAG 1

Følgende tabel er en oversigt over programaktiviteterne målt i bidrag (ex post-budget) og resultater (antallet af støttemodtagere ved mobilitetsprojekter og antallet af projekter):

	Budget i mio. EUR			2000	2001	I alt
	2000	2001	I alt	Antal projekter/ støttemodtagere		
Procedure A:	69,3	71,8	141,1	2 550/	2 250/	4 800/
Mobilitet				37 500	38 000	75 500

				Antal projekter		
<i>Procedure B:</i>	69,6	74,9	144,5			
Pilotprojekter	59,6	64,4	124,0	174	199	373
Sprogkundskaber	6,6	6,9	13,5	20	25	45
Tværnationale netværk	3,4	3,6	7,0	11	12	23
<i>Procedure C</i>	11,1	8,0	19,1			
Referencemateriale	7,2	2,7	9,9	19	6	25
Temaaktioner	1,0	1,6	2,6	2	3	5
Fælles aktioner	---	0,6	0,6	---	6	6
(Projekter under EUR-organisationer)	2,9	3,1	6,0	9	10	19
B og C i alt				235	261	496

<i>Ledsageforanstaltninger</i>	15,0	15,7	30,7
Euroguidance-netværket	1,5	1,6	3,1
Diverse	2,5	2,8	5,3
Nationale kontorer	11,0	11,3	22,3

<i>Administrations- omkostninger</i>	5,6	5,5	<i>11,1</i>
Faglig bistand (EU-plan)	4,4	3,3	7,7
Diverse	1,2	2,2	3,4

Samlet budget	<i>170,6</i>	<i>175,9</i>	<i>346,5</i>
----------------------	---------------------	---------------------	---------------------

BILAG II : Specifikation af finansieringen (i EUR) pr. deltagerland og pr. foranstaltning (NK = samfinansiering med nationale kontorer)

Ar ==>	2000					2001				
Land	Proc. A	Proc. B	Proc. C	NK	I alt	Proc. A	Proc. B	Proc. C	NK	I alt
A	1 522 634	2 519 614	0	452 411	4 494 659	1 502 520	2 812 498	0	466 210	4 781 228
B (nl)	954 787	1 241 105	0	265 233	2 461 125	993 442	1 418 612	0	252 467	2 664 521
B (fr)	677 327	952 845	0	188 839	1 819 011	704 750	1 209 758	0	179 101	2 093 609
B (de)	33 308	533 277	0	16 412	582 997	34 657		0	8 807	43 464
D	11 454 466	7 555 557	2 353 479	936 057	22 299 559	11 981 140	9 633 725	548 580	1 266 350	23 429 795
DK	1 003 101	1 478 546	0	377 862	2 859 509	1 039 455	1 525 984	0	416 339	2 981 778
E	6 798 169	5 867 811	859 980	950 666	14 476 626	7 106 395	6 515 268	0	902 612	14 524 275
EL	2 075 869	2 253 507	344 719	400 602	5 074 697	2 162 551	2 200 033	1 251 838	376 864	5 991 286
F	8 144 309	7 032 672	442 022	668 790	16 287 793	8 515 793	7 444 045	363 511	1 083 227	17 406 576
FIN	1 167 815	2 190 482	381 450	405 013	4 144 760	1 083 661	2 290 719	0	389 252	3 763 632
I	8 963 113	6 868 641	1 319 858	1 002 606	18 154 218	9 372 907	7 114 881	1 411 053	1 040 280	18 939 121
IRL	1 257 460	1 473 304	0	249 161	2 979 925	894 121	1 601 000	0	301 831	2 796 952
L	351 658	1 137 636	438 487	217 800	2 145 581	357 450	980 541	0	212 675	1 550 666
NL	2 421 339	2 332 288	453 898	564 618	5 772 143	2 524 266	2 444 695	0	490 063	5 459 024
P	1 981 812	1 951 438	556 385	343 764	4 833 399	2 064 082	2 178 661	0	398 736	4 641 479
S	1 544 237	1 863 205	0	456 624	3 864 066	1 605 978	2 143 882	0	462 647	4 212 507
UK	7 419 458	7 486 252	544 410	1 038 606	16 488 726	7 756 832	7 664 151	791 439	1 030 000	17 242 422
EU-15 i alt	57 770 862	54 738 180	7 694 688	8 535 064	128 738 794	59 700 000	59 178 453	4 366 421	9 277 461	132 522 335
ISL	339 003	898 807	0	270 667	1 508 477	350 322	615 156	0	270 667	1 236 145
FL	100 000	380 000	0	54 715	534 715	100 000		0	84 898	184 898
N	908 209	1 519 456	0	392 050	2 819 715	938 535	1 645 489	0	392 050	2 976 074
EFTA/EØS i alt	1 347 212	2 798 263	0	717 432	4 862 907	1 388 857	2 260 645	0	747 615	4 397 117
BG	1 218 000	1 944 784	606 024	128 325	3 897 133	1 252 482	1 415 436	0	132 480	2 800 398
CY	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	0	192 096	314 001	0	30 198	536 295
CZ	1 028 804	1 969 447	0	177 945	3 176 196	1 057 949	1 620 094	0	166 306	2 844 349
EE	330 078	367 581	0	31 410	729 069	339 112	428 080	0	48 878	816 070
HU	1 028 804	2 059 102	0	116 476	3 204 382	1 057 949	1 511 222	0	166 312	2 735 483
LT	539 574	443 394	0	72 750	1 055 718	554 763	831 876	0	87 210	1 473 849
LV	446 194	391 747	0	77 346	915 287	458 780	619 972	0	72 143	1 150 895
MT	257 300	i.a.	i.a.	29 000	286 300	174 227	334 863	0	27 389	536 479
PL	2 489 998	2 136 000	0	364 914	4 990 912	2 560 602	2 845 641	0	250 000	5 656 243
RO	1 742 958	1 909 412	0	140 291	3 792 661	1 792 218	1 939 347	0	140 871	3 872 436
SI	390 166	576 790	0	64 122	1 031 078	400 000	542 876	0	63 077	1 005 953
SK	829 864	354 015	0	50 246	1 234 125	853 669	1 016 609	0	60 013	1 930 291
Ass. lande i alt	10 301 740	12 152 272	606 024	1 252 825	24 312 861	10 693 847	13 420 017	0	1 244 877	25 358 741
I alt	69 419 814	69 688 715	8 300 712	10 505 321	157 914 562	71 782 704	74 859 115	4 366 421	11 269 953	162 278 193